

Sygn. akt: I C 196/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Staniszevska
Protokolant:	st. sek. sąd. Dorota Cichorz Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2017 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z powództwa C. K.

przeciwko małoletniemu K. S. reprezentowanemu przez rodziców E. i J. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. S. na rzecz powódki C. K. kwotę 14.391,38 zł (czternaście tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt jeden zł 38/100 gr) z odsetkami ustawowymi od dnia 22.01.2015 r. do dnia zapłaty, przy czym od dnia 1.01.2016 r. w wysokości nie wyższej niż odsetki ustawowe za opóźnienie,

II. oddała powództwo w pozostałej części,

III. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 2.000 zł,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.699 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

V. zasądzone świadczenie w punkcie I-szym w wyroku kwocie 12.391,38 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 14.391,38 zł od dnia 22.01.2015 r. do dnia zapłaty rozkłada na 4 (cztery) rat, przy czym 3 (trzy) kolejne raty płatne w kwocie po 4000 zł (cztery tysiące zł), natomiast rata nr 4 (cztery) płatna w kwocie 391,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 14.391,38 zł od dnia 22.01.2015 r. do dnia zapłaty z zaznaczeniem, iż raty będą płatne co trzy miesiące do 15 (piętnastego) każdego miesiąca, począwszy od następnego miesiąca po uprawomocnienie się orzeczenia, z zastrzeżeniem, iż w przypadku uchybienia spłaty którejkolwiek z rat cała pozostała należność do zapłaty staje się natychmiast wymagalna.

IC 196/15

UZASADNIENIE

Powódka C. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego małoletniego K. S. reprezentowanego przez rodziców E. i J. S. kwoty 15.625 zł z ustawowymi odsetkami do dnia wniesienia pozwu i zasądzenie kosztów procesu.

Roszczenie swoje uzasadniła tym, że w dniu 17.05.2012 r. zmarł spadkodawca S. S. (1). Do całości spadku, na mocy testamentu, powołał wnuka K. S.. Jako spadkobierców ustawowych pozostawił żonę i troje dzieci. Powódka jest osobą uprawnioną do zachowku. W przypadku dziedziczenia ustawowego udział powódki wniósłby 1/4, wysokość

zachowku wynosi 1/2. W skład masy spadkowej wchodzi udział 1/2 w nieruchomości zabudowanej w S. przy ul. (...). Udział ten stanowi majątek wspólny spadkodawcy i jego żony. Do spadku należy doliczyć darowiznę dokonaną przez spadkodawcę wraz z żoną w dniu 8.11/2011 r. na rzecz wnuka D. S. w postaci udziału 1/2 części w nieruchomości.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, że powódka od wielu lat nie utrzymywała kontaktów ze swoim ojcem S. S. (1). Nie pomagała w żaden sposób swoim rodzicom. Nie odwiedzała go, nie interesowała się stanem jego zdrowia. Ponadto powódka naśmiewała się z ojca. Takie zachowanie powódki wskazuje na zupełny brak szacunku do ojca. Rodzice małoletniego pozwanego zajmowali się spadkodawcą i dbali o niego.

Ponadto powódka otrzymała od ojca w darowiznie pieniądze na zakup mebli do mieszkania.

Wskazał, że rodzice małoletniego pozwanego, wiedząc że nieruchomość stanie się w przyszłości ich własnością, dokonali nakładów na nieruchomość. 17 lat temu J. S. postawił garaż murowany dwupoziomowy. Razem z ojcem postawił ganek przed wejściem do domu. Zakupił okna na dole domu. Założył telefon stacjonarny. Około 15 lat temu J. i E. S. wymienili wszystkie okna i parapety, położyli panele w pokojach, zrobili łazienkę, położyli płytki, zamontowali wannę, doprowadzili wodę, wykonali remont kuchni i przedpokoju tj. położyli płytki, panele, doprowadzili gaz, oraz ciepłą wodę, zrobili taras, wymienili piec, zamontowali bojler na ciepłą wodę, postawili drugi drewniany garaż, wykonali remont dachu. Gdy mieszkali z rodzicami utrzymywali nieruchomość, płacili podatek od nieruchomości, kupowali opał.

Po śmierci S. S. (1) dokonali nakładów w postaci likwidacji szamba i podłączenia się do kanalizacji miejskiej, rozbudowali i ocieplili cały dom, powiększyli taras, przebudowali ganek.

Małoletni pozwany nie osiąga żadnych dochodów.

Powyższe wskazuje na to, że roszczenie powódki godzi w zasady współżycia społecznego.

Na rozprawie w dniu 8 maja 2015 r. pozwany uznał roszczenie co do kwoty 2.000 zł, wnosząc o oddalenie powództwa w pozostałej części. (k. 105) Na rozprawie w dniu 3.11.2015 r. podniósł, że wartość nakładów dokonanych przez E. i J. S. należy traktować jako dług spadkowy. (k.115)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 20.02.2013 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie w sprawie INs 5/13 stwierdził, że spadek po S. S. (1) zmarłym w dniu 17.05.2012 r. w S., ostatnio stale zamieszkałym w S. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 8.11.2011 r. nabył w całości wnuk K. S. . S. S. (1) w chwili śmierci był żonaty z I. S., miał troje dzieci, C. K., J. S., E. R.. (dowód: dokumenty k. 3,11 i orzeczenie k. 14 akt INs 5/13)

S. S. (1) i jego żona I. S., na datę śmierci spadkodawcy, byli właścicielami na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej udziału 1/2 części w prawie własności nieruchomości zabudowanej składającej się działki nr (...) o pow. 0,0912 ha położonej w S. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). (dowód: odpis KW k.7-8)

Umową darowizny z dnia 8.11.2011 r. S. S. (1) i jego żona I. S. darowali wnukowi D. S. udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości zabudowanej składającej się działki nr (...) o pow. 0,0912 ha położonej w S. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Udział darowany przez S. S. (1) i I. S. stanowił wspólność ustawową majątkową małżonków. (dowód umowa k. 56 – 57 akt KW 9394)

Wartość rynkowa nieruchomości składającej się działki nr (...) o pow. 0,0912 ha położonej w S. przy ul. (...) według jej stanu na datę śmierci spadkodawcy S. S. (1) a według aktualnych cen wynosi 237.000 zł. Wartość udziału w tej nieruchomości należącego do spadku po S. S. (1) wynosi 59.250 zł. Wartość udziału we własności nieruchomości będącego przedmiotem darowizny przez S. S. (1) na rzecz D. S. według jej stanu z daty zawarcia umowy darowizny a

według aktualnych cen wynosi 59.250 zł. (dowód: pisemna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości B. R. k. 152-184, 224-236, opinia ustna k.222-223)

Oprócz udziału w prawie własności nieruchomości nic więcej nie wchodzi w skład spadku. (bezsporne)

Powódka C. K., córka spadkodawcy, początkowo wraz z rodziną mieszkała w domu rodziców w S. przy ul. (...). Zajmowała pomieszczenia na piętrze budynku mieszkalnego. Następnie wyprowadziła się na stację. J. S., syn spadkodawcy, ojciec pozwanego również mieszkał z rodzicami. Po wyprowadzce powódki z domu rodziców i zawarciu związku małżeńskiego z E. S., w 2000 r. zajęli pomieszczenia na piętrze budynku mieszkalnego, z których poprzednio korzystała powódka z rodziną. J. i E. S. przeprowadzi remont zajmowanych pomieszczeń. Doprowadzili gaz, ciepłą wodę W łazience wykonali miejsce do kąpieli, położyli płytki na ścianach i terakotę na podłodze. W przedpokoju również położyli terakotę na podłodze, a w pokojach panele. Położyli tynk w pomieszczeniach, wykonali malowanie, wstawili okna i założyli parapety w zajmowanych pomieszczeniach. Wymienili piec z bojlerem. Wybili drzwi w przedpokoju robiąc wejście na taras. Postawili na nieruchomości drewniany garaż. J. S. wspólnie z ojcem wzniesli na nieruchomości murowany garaż, dach pokryli blachą.

Po śmierci S. S. (1) J. i E. S. dokonali rozbudowy domu i remontu wewnątrz domu. Wymienili instalację elektryczną, instalację grzewczą. Wykonali ogrzewanie podłogowe. Położyli nowe płytki, terakotę, podłogi w pokojach, ocieplili sufity w pomieszczeniach na górze. Wykonali remont klatki schodowej, powiększyli taras, wymienili drzwi na taras. Wykonali remont schodów do piwnicy i i remont piwnicy. Wykonali ocieplenie domu. Wykonali podłączenie domu do kanalizacji miejskiej.

Stosunki powódki z ojcem nie układały się dobrze. S. S. (1) miał trudny charakter, wszyscy musieli mu się podporządkować. Powódka rzadko odwiedzała ojca, nie opiekowała się nim podczas choroby, rzadko interesowała się stanem zdrowia ojca. Częściej odwiedzała E. S. i sąsiadów rodziców – T. S., którą nazywała swoją matką. Nie była związana emocjonalnie z ojcem. Wykonała nagranie ojca w czasie, gdy spożywał on posiłek.

Powódka otrzymała od ojca z okazji 18 – tych urodzin złoty pierścionek. Od rodziców otrzymała w latach 80 tych kwotę 1000 st.zł na zakup mebli do kuchni. Oddała rodzicom swoje meble kuchenne. Syn spadkodawcy, J. S. i druga córka otrzymali od rodziców ich, używane, segmenty pokojowe. (dowód: zeznania świadków T. S., I. S., D. Z., powódki, przedstawicieli małoletniego pozwanego E. S., J. S.)

Decyzją z dnia 17.02.2014 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. orzekł o odpowiedzialności małoletniego K. S., jako spadkobiercy S. S. (1) za zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 3.349 zł wraz z odsetkami w kwocie 20 zł i wezwał go do zapłaty. Należność ta została zapłacona. (dowód: decyzja k. 119 -121, dowód wpłaty k.122)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie częściowo.

S. S. (1) zmarł w dniu 17.05.2012 r. Postanowieniem z dnia 20.02.2013 r. Sąd Rejonowy w Szczytnie w sprawie INs 5/13 stwierdził, że spadek po nim na podstawie testamentu notarialnego z dnia 8.11.2011 r. nabył w całości wnuk K. S.. S. S. (1) w chwili śmierci był żonaty z I. S., miał troje dzieci, C. K., J. S., E. R..

Z powództwem o zachówek wystąpiła córka Zmarłego, która nie została powołana do dziedziczenia w testamencie i nie uzyskała stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym, ani nie otrzymała należnego jej zachowku w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, czy też zapisu testamentowego. (art.991 k.c.)

Pozwany podniósł, że powódce nie należy się kwota zachowku z uwagi na zasady współżycia społecznego. Ostatecznie uznał roszczenie jedynie co do kwoty 2.000 zł.

W ocenie Sądu w sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające pozbawienie powódki z korzystania z prawa do zachowku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego za dominujące uznać trzeba stanowisko, że art. 5 k.c. przy roszczeniach o zasądzenie zachowku jest stosowany wyjątkowo. Konsekwentnie podkreśla się, że ocena sądu, czy żądanie zapłaty sumy odpowiadającej wysokości zachowku stanowi nadużycie prawa w myśl art. 5 k.c. nie powinna pomijać, że prawa osoby uprawnionej do zachowku służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich osób najbliższych. Należy także pamiętać o przyjętej przez ustawodawcę zasadzie, że nikt nie może na wypadek swojej śmierci rozporządzić swoim majątkiem zupełnie dowolnie z pominięciem swoich najbliższych. Podkreśla się przy tym konieczność dokonania przez Sąd oceny okoliczności faktycznych konkretnej sprawy przy uwzględnieniu zasady, że zastosowanie art. 5 k.c. może mieć miejsce zupełnie wyjątkowo; zakres zastosowania tego przepisu w sprawie o zachowek winien być wąski. Sprzeczność z zasadami współżycia społecznego w świetle ugruntowanego orzecznictwa zachodzić może jedynie wówczas, gdy w świetle reguł lub wartości moralnych powszechnie społecznie akceptowanych żądanie zapłaty należności z tytułu zachowku musi być ocenione negatywnie. Z uwagi na wskazaną tutaj istotę zachowku pozbawienie go na podstawie art. 5 k.c. musi sankcjonować wyłącznie rażące przypadki nadużycia tego prawa (por. wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2004 r., I CK 215/03, B. (...)/11/40 i z dnia 25 stycznia 2001 r., IV CKN 250/00, LEX nr 490432, wyrok SA w Szczecinie z dnia 21 maja 2013 r., I ACa 101/13, LEX nr 1392043). Doniosłość następstw związanych z pozbawieniem prawa do zachowku uzasadnia przyjęcie, że postępowanie osób uprawnionych do zachowku musi być rażąco naganne albo cechować się złą wolą po ich stronie. Pamiętać jednak trzeba, że o nadużyciu prawa przez żądanie zapłaty zachowku mogą decydować jedynie okoliczności istniejące w płaszczyźnie "uprawniony-spadkobierca", nie można także abstrahować od faktu, że wyłączenia prawa do zachowku, z uwagi na niewłaściwe postępowanie w stosunku do spadkodawcy, dokonuje on sam w drodze wydziedziczenia z art. 1008 k.c.

Zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które art. 5 k.c. ma na względzie. Etyczny charakter zachowku ma zatem wpływ na ocenę roszczenia z punktu widzenia zasad współżycia społecznego, o których mówi art. 5 k.c. - ocena ta jest w tej sytuacji-zważywszy na istotę zachowku-zaostrzona, co skutkuje tym, że do nadużycia prawa będzie mogło dojść jedynie wyjątkowo, w sytuacjach szczególnie rażących. Zastosowanie art. 5 k.c. nie może udaremniać celów przepisów k.c. o zachowku (wyrok SA w Poznaniu z dnia 15 lutego 2012 r., sygn. akt I ACa 1121/11 i z dnia 9 maja 2013 r., sygn. akt I ACa 334/13, LEX nr 1342321).

Niesporne jest, że powódka nie została wydziedziczona w rozumieniu art. 1008 k.c. Opierając się na zeznaniach świadków T. S., I. S., D. Z. oraz przedstawicieli małoletniego pozwanego E. S., J. S. Sąd przyjął, że powódka niewątpliwie pozostawała w konflikcie ze spadkodawcą. Z zeznań tych wynika bowiem w sposób spójny, że stosunki powódki z ojcem nie układały się dobrze, rzadko odwiedzała ojca, nie opiekowała się nim podczas choroby, rzadko interesowała się stanem zdrowia ojca, a częściej odwiedzała E. S. i sąsiadów rodziców, m.in. T. S., którą nazywała swoją matką. Z zeznań ich wynika, że nie była związana emocjonalnie z ojcem, wykonała nagranie ojca w czasie gdy spożywał on posiłek i pokazywała innym osobom. Przy czym wynika z nich również, że S. S. (1) miał trudny charakter, wszyscy musieli mu się podporządkować. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. K. i powódki, że jej stosunki z ojcem były dobre albowiem pozostają w sprzeczności z wiarygodnymi zeznaniami pozostałych świadków i przedstawicieli małoletniego pozwanego.

Konflikt ten jednak, w ocenie Sądu nie daje podstaw do zastosowania co do żądania powódki art. 5 k.c. i oddalenia go ponad kwotę 2.000 zł. Jeśli Testator

mimo znanych mu okoliczności dotyczących relacji osobistych z osobą, która powołana byłaby do spadku z mocy ustawy, ustanawiającą spadkobiercę ustawowego jednocześnie nie korzysta z prawa do wydziedziczenia, to twierdzenie, że żądanie zachowku pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego wymaga powołania okoliczności wyjątkowych wskazujących na szczególnie rażące naruszenie norm moralnych przez uprawnionego do zachowku. Nie stanowi takiej okoliczności samo (powodowane np. sytuacją życiową lub wyborami życiowymi

spadkodawcy albo uprawnionego do zachowku) niepozostawanie przez te osoby w ścisłej wspólnocie rodzinnej i nieutrzymywanie ścisłych kontaktów rodzinnych. Dla uzasadnienia nadużycia prawa wykazać należałoby, że uprawniony do zachowku dopuszczał się tego rodzaju aktów lub zaniechań względem spadkodawcy, które budzą kategorię sprzeciw moralny i powodują, że przyznanie zachowku popadnie w kolizję z elementarnymi zasadami słuszności. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25. 08. 2016 r. I ACa 322/16) W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu takie okoliczności nie występują.

Strony bezspornie ustaliły, że Zmarły miał majątek w postaci udziału wynoszącego 1/2 części w prawie własności udziału 1/2 części nieruchomości zabudowanej składającej się działki nr (...) o pow. 0,0912 ha położonej w S. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), a więc jego udział we własności nieruchomości wynosił 1/4 części.

Opierając się na zebranych w sprawie materiale dowodowym, Sąd przyjął, że jedyną darowizną uczynioną przez zmarłego S. S. (1), a podlegającą doliczeniu do spadku, stosownie do dyspozycji art. 993, 994 k.c., jest przekazanie umową darowizny z dnia 8.11.2011 r. przez Zmarłego i jego żona I. S. wnukowi D. S. udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości zabudowanej składającej się działki nr (...) o pow. 0,0912 ha położonej w S. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Ponieważ udział darowany przez S. S. (1) i I. S. stanowił wspólność ustawową majątkową małżonków do spadku podlega zaliczeniu darowizna udziału wynoszącego 1/4 części.

Z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości B. R. wynika, że wartość rynkowa nieruchomości według jej stanu na datę otwarcia spadku (datę śmierci spadkodawcy) a według aktualnych cen wynosi 237.000 zł. a wartość udziału 1/2 części darowanego przez małżonków S. wnukowi D. S. według jego stanu na datę dokonania darowizny a według aktualnych cen wynosi 118.500 zł. Ostatecznie opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości nie była kwestionowana przez strony. Sąd również ją podzielił.

Mając na uwadze powyższe rozważania należy uznać, że wartość majątku spadkowego pozostawionego przez Zmarłego wynosi 59.250 zł (237.000 zł : 2 : 2) a wartość darowizny podlegającej doliczeniu do spadku wynosi 59.250 zł (118.500 : 2).

Z zeznań świadka I. S. wynika, że powódka otrzymała od niej i męża darowiznę w kwocie 1000 zł na zakup mebli kuchennych oraz pierścionek ze złota. Świadek ten jednak stwierdził, że pierścionek nie był znacznej wartości a pozostałe dzieci otrzymały od niej i męża używane segmenty pokojowe. Z tych też względów Sąd uznał, że darowiznę otrzymaną przez powódkę w postaci pieniędzy i pierścionka, należy uznać za zwyczajowo w danych stosunkach przyjętą i nie podlegającą doliczenia do spadku. (art.994 k.c.) Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. K. i powódki, że nie otrzymali pieniędzy na zakup mebli kuchennych, gdyż pozostają w sprzeczności z wiarygodnymi zeznaniami świadka I. S..

Podstawę ustalenia wartości należnego powódce zachowku stanowi zatem kwota 118.500 zł. Przy czym należy ją pomniejszyć o spleacony przez przedstawicieli małoletniego pozwanego dług spadkowy w kwocie 3.369 zł. Z zeznań przedstawicieli małoletniego pozwanego E. S. i J. S. oraz z dokumentów w postaci decyzją Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. z dnia 17.02.2014 r. wynika, że małoletni K. S. jako spadkobiercy S. S. (1) został zobowiązany do zapłaty kwoty 3.349 zł wraz z odsetkami w kwocie 20 zł z tytułu zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych. Pozwany przedstawił dowód zapłaty tej należność. Ostatecznie zatem podstawę ustalenia wartości zachowku stanowi kwota 115.131 zł.

Z zeznań świadków T. S., I. S., D. Z. oraz przedstawicieli małoletniego pozwanego E. S., J. S. wynika, że przedstawiciele małoletniego pozwanego poczynili nakłady na nieruchomość wykonując prace remontowo budowlane. Przy czym część tych prac wykonana została przed śmiercią S. S. (1), a część prac po jego śmierci. Jak zeznali świadkowie i przedstawiciele pozwanego przed śmiercią S. S. (1), J. i E. S. do zajmowanych pomieszczeń doprowadzili gaz, ciepłą wodę, w łazience wykonali miejsce do kąpiel, położyli płytki na ścianach i terakotę na podłodze, w przedpokoju również położyli terakotę, a w pokojach panele, położyli tynk w pomieszczeniach, wykonali malowanie, wstawili okna i założyli parapety w zajmowanych pomieszczeniach, wymienili piec z bojlerem, wybili drzwi w przedpokoju

robiąc wejście na taras, postawili drewniany garaż, wspólnie z ojcem wzniesli na murowany garaż, dach pokryli blachą. Natomiast po śmierci S. S. (1) dokonali rozbudowy domu i remontu wewnątrz domu: wymienili instalację elektryczną, instalację grzewczą, wykonali ogrzewanie podłogowe, położyli nowe płytki, terakotę, podłogi w pokojach, ocieplili sufity w pomieszczeniach na górze, wykonali remont klatki schodowej, powiększyli taras, wymienili drzwi na taras, remont schodów do piwnicy i remont piwnicy, ocieplenie domu, podłączenie domu do kanalizacji miejskiej. Sąd dał wiarę zeznaniom tym świadków i przedstawicieli małoletniego pozwanego w tej części, powódka bowiem nie podważyła ich wiarygodności. Jednakże, w ocenie Sądu, wartość tych nakładów nie może mieć wpływu na wysokość należnego powódce zachowku. Jak wynika z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości B. R. wartość rynkowa nieruchomości została ustalona przez biegłą według jej stanu na datę otwarcia spadku (datę śmierci spadkodawcy) a według aktualnych cen. Biegła w opinii głównej i uzupełniającej stwierdziła, że stan nieruchomości uwzględnia remonty do daty darowizny i daty otwarcia spadku. Rozbudowa i dalsze remonty po dacie stanów uwzględnionych w wycenie nie zostały w oszacowaniu. Różnica stanów pomiędzy stanem na dzień darowizny i otwarcia spadku polegała jedynie na doprowadzeniu przyłącza kanalizacyjnego miejskiego zamiast korzystania z lokalnego szamba. Ten rodzaj nakładu nie ma wpływu na wartość rynkową nieruchomości. Zatem rodzaj i zakres prac remontowych wykonanych po śmierci S. S. (1) nie miały wpływu na ustalenie wartości nieruchomości. Natomiast odnośnie nakładów dokonanych do dnia dokonania darowizny to, ponieważ wartość przedmiotu darowizny, podlegającej doliczeniu do spadku, oblicza się według stanu jej dokonania, a według cen z chwili ustalenia zachowku (art.995 k.c.) wierzytelność z tego tytułu, zdaniem Sądu, obciąża obdarowanego w 1/2 części, pozostałych współwłaścicieli. Nie może też być uznana za dług spadkowy podlegający rozliczeniu przy ustaleniu substratu zachowku.

Z tych też względów Sąd pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego celem ustalenia wartości nakładów poniesionych na nieruchomość przez E. i J. S..

Udział powódki w majątku spadkowym wynosiłby 1/4 części, a zatem zgodnie z art.991 § 1 k.c. należy się jej połowa wartości tego udziału, czyli 1/8. Wartość zachowku należnego powódce wynosi zatem 14.391,38 zł. Z tych też względów na mocy powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji wyroku zasądzając odsetki o daty wniesienia powództwa, gdyż pismem z dnia 7.01.2015 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty zachowku.

Ponieważ pozwany uznała roszczenie co do kwoty 2000 zł, Sąd co do tej kwoty nadał rygor natychmiastowej wykonalności. Pozostałą zasądzoną kwotę Sąd rozłożył na raty na mocy art.320 k.p.c. z uwagi na sytuację materialną pozwanego, nie ma on własnego źródła dochodu, a powódka posiada stałe źródło utrzymania.

Ponieważ powódka w niewielkiej części uległa swojemu żądaniu, Sąd wyłożył na pozwanego obowiązek zwrotu powódce całych wyłożonych przez nią kosztów procesu: opłaty od pozwu, kosztów zastępstwa procesowego, kosztów opinii biegłego -2500 zł.

z/(...)

2. (...)

(...)

(...)

3. (...)

(...)